

מסכת בבא מציעא

פרק שנים אוחזין

מתניתין:

וכמו כן, אם באו לפני בית דין שני אנשים כשהם אוחזין בטלית אחת — זה אומר כולה שלי, שאני קניתי מידי המוכר, (3) וזה אומר כולה שלי, אני הוא זה שקניתי, ואתה חטפת מידי לאחר שקניתי —

יחלקו את הטלית ביניהם, בשבועה. (4) ולכן —

זה ישבע שאין לו בה פחות מחציה. צריך הוא להישבע שיש לו חלק בטלית זו, (5) ושבעלותו זו היא, לכל הפחות, על חצי טלית. (6), וזה ישבע שאין לו בה פחות

א-ב שנים אנשים, שבאו לדין בפני בית דין, כאשר שניהם אוחזין (1) בטלית, וטוען כל אחד מהם לבעלותו עליה:

זה, האחד מהם, אומר: הטלית כולה שלי, כי אני מצאתיה, הגבתיה, קודם שהגבתה אתה.

ואילו זה, השני, אומר: הטלית כולה שלי היא, משום שאני הוא זה שמצאתיה והגבתיה תחילה, ואתה חטפת מידי לאחר שזכיתי בה. (2)

3. כמסקנת הגמרא, שהסיפא מדברת במקח וממכר. וטעם החלוקה וגדרה, עיין בהקדמה.

4. וטעמה של שבועה זו יבואר לקמן בגמרא.

5. כמבואר בגמרא לקמן ה ב שצריך לישבע שיש לו בה חלק. ע"ש.

6. אך אינו נשבע בפירוש שחציה שלו, שהרי טוען שכולה שלו, ואם ישבע "חציה שלי" הרי לדבריו הוא נשבע לשקר. וכן אינו נשבע "כולה שלי", שהרי אין תועלת בשבועתו זו, כיון שגם אם ישבע, הוא לא יקבל את כל הטלית. ולכן תקנו נוסח זה של שבועה, שאין לו בה פחות מחציה, לפי שבנוסח זה אינו סותר דיבורו שאמר "כולה שלי", ומאידך, אינו נשבע על יותר מחצי הטלית!

1. אחיזה זו אינה אלא בקצה הטלית, ואינם אוחזים בחצי ממש, כמבואר בגמרא לקמן ז א — ועיין בהקדמה.

2. וכתב הרא"ש, שמדובר כאן שמצאו את הטלית בעיר שרובה עכו"ם, שאם לא כן חייבים להכריז ולהשיב את האבידה לבעליה. ובשערי יושר שער ד' פרק ח' ובאמרי משה סימן ל"ז הוכיחו מדברי הרא"ש שאבידת עכו"ם הרי היא של המוצא אותה, ודלא כב"ח יו"ד סימן קמ"ו, הסובר שאבידת עכו"ם מותרת רק לענין זה שאינו חייב להשיבה, אך אין היא שייכת למוצא אותה. ומהרא"ש מוכח, שלא כדבריו. שהרי הוא מעמיד את משנתנו באבידת עכו"ם, ומשמע במשנה שהטלית שייכת למוצא אותה. וכן לקמן בגמרא מבואר שאם תקף אחד את חברו והוציא מידו — מוציאין מידו ומחזירים לבעלים. ומוכח שהזוכה בטלית הוא בעלים גמורים.